

Uutisjyvät

Satovahinkoja?

Satovahinkoilmoitukset ja korvaushakemukset ehtii jättää vielä lokakuun ajan.

SIVU 5

Laaturehua

Siikajokisella Toppilan tilalla kokeillaan uutta ja kyseenalaistetaan käytäntöjä.

SIVU 7

Syyskokoukset

MTK-yhdistysten syyskokoukset alkavat viikolla 44.

SIVU 11

Puheeksi ottamisen vaikeus

Viljelijänaapurilla on ollut viime aikoina moni asia huonolla hoidolla. Pikku hiljaa hän on myös vetäytynyt pois kaikesta toiminnasta, jossa hän oli aiemmin mukana. Uskaltaisikohan ottaa asian puheeksi?

Mitä perheenjäsenet, ystävät, naapurit ja tilan lukuisat yhteistyökumppanit voivat tehdä, kun he huomaavat, etteivät maatalousyrittäjän asiat ole kunnossa?

Puheeksi ottamiseen ja varhaisen välittämisen malliin paneuduttiin syyskuussa Oulun Edenissä pidetyssä koulutuspäivässä, jonka järjestivät MTK-Pohjois-Suomi, Mela ja Rokua Humanpolis Oy. Paikalla olleet maatalousyrittäjät sidostyöryhmineen saivat eväitä arkeen ja tietoa eri auttajatahoista.

Koulutuspäivän puhuttelevan avauspuheen pitäneelle maitotilayrittäjälle Liisa Myllylälle Haapajärveltä puheet viljelijöiden uupumisesta ja muista ongelmista ovat tulleet tutuksi muun muassa MTK-Pohjois-Suomen hallinnossa ja sosiaalivaliokunnan puheenjohtajan tehtävässä.

– Viime kesänä MTK:n liittokokouksessa viljelijöiden jaksaminen ja työhyvinvointi nostettiin ilmeisesti ensimmäisen kerran järjestön historiassa näytävästi esille. Hyvinvointiin liittyvät asiat menivät ohi kovan maatalouspolitiikan.

Kuinka rohkenen?

Viljelijän ei ole välttämättä helppoa myöntää edes itselleen, ettei kaikki ole kunnossa.

– Perinteisesti on hoidettu ensin pellot ja eläimet, huollettu koneet ja hoidettu tilan taloutteen ja byrokratiaan kuuluvat velvoitteet. Vasta sitten on lupa ajatella itseään, Liisa Myllylä sanoi.

Kun tilat ovat kasvaneet ja työtä on tullut lisää, terveys- ja ihmissuhdeongelmat tai talousvaikeudet johtavat helposti suurempiin ongelmiin. Hiipuvan uupumisen lisäksi äkillinen onnettomuus voi suistaa maatilan asiat raiteiltaan.

– Jos ongelmien kanssa kamppaileva

viljelijä ei tunnusta huoliaan, on ulkopuolisen luettava merkkejä tilalta ja viljelijän käytöksestä. Kun tilan asiat ja eläimet jäävät hoitamatta, laskut maksamatta ja ennen sosiaalinen viljelijä eristäytyy kaikesta toiminnasta, on korkea aika puuttua asiaan.

– Mutta miten osaan ja rohkenen ottaa puheeksi ongelmat, jotka näkyvät tilalla käydessä. Pitäisi olla samaan aikaan hienotunteinen mutta rohkea. Vastaus ei välttämättä ole rohkaiseva, välitkin voivat katketa. Apua tarvitseva voi myös täysin kieltää ahdinkonsa, Liisa Myllylä pohti.

Saattaa olla niinkin, ettei omaa pahaa oloa välttämättä edes tunnusteta.

Ihmiseltä ihmiselle

Liisa Myllylä toivoi, että asenteet vähitellen lieventyisivät. Jotakin tällaista voisi päätellä niistä viimeaikaisista ammattilehtien kirjoituksista, joissa viljelijät ovat kertoneet omia selviytymistarinoitaan.

– Selvitä voi, kunhan apu tavoittaa ajoissa.

Ongelmantäyteisen kasvukauden päättyessä Liisa Myllylä toivoo, että yhteistyökumppanit kuuntelisivat herkällä korvalla, mitä viljelijällä on sanottavana – aistia myös sen, mikä jää sanomatta.

– Huolista pitää uskaltaa puhua ihmisenä ihmiselle neuvojan tai viranomaisen roolin välillä unohtaen.

Kuuntelemisen taitoa

Edenin koulutuspäivää johdatellut psykologi Pirkko Lahti muistutti, että jokaisella on mahdollisuus kuunnella ja auttaa toista. Usein auttaa terve järki, eikä tarvita psykologia tai psykiatria.

– Pelkkä kuunteleminen on jo iso asia. Kun ihminen puhuu ongelmistaan ääneen, hän antaa samalla asioille nimet.

Liisa Myllylä (vasemmalla) kertoi tullessaan Edenin koulutukseen tyhjän työkalupakin kanssa: miten lähestyä vaikeita tilanteita hienotunteisesti mutta rohkeasti. Pirkko Lahti korosti, että jokaisella on mahdollisuus kuunnella toista. Jo se on iso asia.

Varhaisen välittämisen malli perustuu asennemuutokseen. Jokaisen on hyvä pohdita, miten toivoo itseään kohdeltavan, jos sairaus tai taloudelliset vaikeudet vievät voimat, eikä itse jaksaa hakea apua.

– Tavoitteena on, että läheisten ja ystävien lisäksi myös yhteistyökumppanit osaisivat havaita ongelmat ennen mahdollista kriisiä. Kun huomaa, etteivät kaikki asiat ole kunnossa, on hyvä ottaa asia rohkeasti puheeksi suoraan mutta hienotunteisesti.

Pirkko Lahti haluaa muistuttaa, että uupuminen ja erilaiset mielenterveyden ongelmat ovat suomalainen kansansairaus, jonka kasvu näyttää onneksi taittuneen.

– Samanlaisia ongelmia on kaikilla ammattiryhmillä. Viljelijäpari ja vaikkapa päivittäistavarakauppiaina toimiva paris-

kunta ovat ihan samassa tilanteessa.

Kenenkään ei ole helppo myöntää, ettei mene hyvin. Hyökkäys on usein paras puolustus, mitä Pirkko Lahti pitää ymmärrettävänä ja terveenä reaktiona.

– Välittäminen ja mahdollisimman nopea puuttuminen on tärkeää tilanteen ratkaisemiseksi. Keskustelun voi aloittaa kertomalla omista havainnoistaan: minusta tuntuu, ettei sinulla ole kaikki hyvin tai minusta näyttää, että sinulla on liikaa töitä.

Tarjolla olevista auttajatahoista voi kääntyä aina oman työterveyshuollon tai lääkärin puoleen. Lisätietoa löytyy muun muassa seuraavista osoitteista:

www.tukinet.fi, www.ttl.fi/maatalous,
www.mela.fi, www.mtk.fi,
www.tukihenkilö.fi, www.proagria.fi

”Järjestötyö kouluttaa ja kasvattaa, antaa oppia elämään ja yhteiskuntaan. Tarvitaan aktiivisia luottamusmiehiä ja - naisia välittämään eteenpäin jäsenistön ajatuksia ja tunteja sekä antamaan uutisille ja ajankohtaisille asioille kasvot.” SIVU 5

VOIMIA TILAN ARKEEN

kuntoremonttikurssit maatalousyrittäjille

VUODEN 2012 KURSSIT:

Sokos Hotel Caribia, Turku
I jakso 29.–31.10.2012 ja II jakso 8.–10.4.2013 **375 € /jakso/hlö**

Sokos Hotel Vesileppis, Leppävirta
I jakso 5.–7.11.2012 ja II jakso 18.–20.3.2013 **325 € /jakso/hlö**

Sokos Hotel Eden, Oulu
I jakso 14.–16.11.2012 ja II jakso 15.–17.5.2013 **367 € /jakso/hlö**

VUODEN 2013 KURSSIT:

Sokos Hotel Caribia, Turku
I jakso 21.–23.1.2013 ja II jakso 13.–15.11.2013 **375 € /jakso/hlö**

Sokos Hotel Vesileppis, Leppävirta
I jakso 4.–6.2.2013 ja II jakso 7.–9.10.2013 **325 € /jakso/hlö**

I jakso 18.–20.3.2013 ja II jakso 18.–20.11.2013 **325 € /jakso/hlö**

Sokos Hotel Eden, Oulu
I jakso 6.–8.2.2013 ja II jakso 21.–23.8.2013 **367 € /jakso/hlö**

I jakso 10.–12.4.2013 ja II jakso 30.10.–1.11.2013 **367 € /jakso/hlö**

I jakso 18.–20.9.2013 ja II jakso 19.–21.3.2014 **367 € /jakso/hlö**

I jakso 6.–8.11.2013 ja II jakso 7.–9.5.2014 **367 € /jakso/hlö**

Hintaan sisältyy ohjattu kurssiohjelma kuntotesteineen, majoitus 2 hengen huoneessa, täysihoitoruokailut, vapaa kylpylän ja kuntosalin käyttö.

Ryhmien koot ja paikkavaraukset: 8–20 henkilöä/kurssi. Ryhmät täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Kurssit järjestetään yhteistyössä MTK-liittojen ja Melan kanssa.

Lisätietoa, esitteet ja paikkavaraukset:

Sirpa Kutvonen, puh. 050 3881 510 tai sirpa.kutvonen@sok.fi

www.sokoshotels.fi

SOKOS HOTELS

BOTNIA

**Yhteistyötä
asiantuntemuksella**

Asianajotoimisto
Botnia Oy

Hallituskatu 21, 90100 OULU
Iso Roobertinkatu 1 A, 00120 HELSINKI
www.botnialaw.fi

TYÖELÄKKEEN KASVUKAUSI ON KOKO VUOSI

Mitoittamalla oikein MYEL-työtulosi varmistat
kunnan eläkkeen ja korvaukset.

Ota yhteyttä Mela-asiamieheen tai päivitä
työtulosi asiointipalveluissa.

Mikset toimisi jo tänään?

Mela
www.mela.fi

Pääkirjoitus

Katsaus kuluneeseen ja kurkistus tulevaan

Vuosi takaperin uutisaiheista olivat pinnalla eduskuntavaalien aiheuttamat kansanedustajamuutokset ja haasteet päätösten teossa, heikkenevä taloustilanne ja sitä ennakoivat budjettileikkaukset sekä tulevien kuntaliitosten vaikutukset edunvalvontaan. Viime syksyn uutisaiheet olisivat käypää tavaraa myös tässä syysnumerossa.

Sateinen kesä on heittänyt ylimääräisen haasteen ja jälleen kerran näytänyt toteen vanhan sanonnan: vuodet eivät ole veljeksiä. Keväällä toukokuotyöt pitkittyivät koleaan sään tai liiallisen märkyyden vuoksi. Sadetta on riittänyt pitkin kasvukautta, paikoitellen liiaksi asti.

Onko tämä syksy samankaltainen kuin viime vuonna, jolloin peltojen märkyys hankaloitti syystöitä niin, että esimerkiksi lannanlevityksen osalta marraskuun 15. päivän takaraja tuli osalle tiloista liian pian vastaan?

Viime vuonna viranomaiset ilmoittivat, ettei lannanlevittämisen takarajaa jatketa, koska sääoloja ei pidetty yhtä poikkeuksellisinakin kuin muutama vuosi takaperin. Säätiloihin emme pysty vaikuttamaan, mutta toimintatapoihin kyllä. Kannustankin kaikki tuottajia ilmoittamaan hyvissä ajoin kunnan maaseututoimeen, jotta viesti kuulutaisiin tänä vuonna tarvittaessa paremmin.

Myös liiton toimistoilla vuosi on ollut työntäyteinen. Kevään ja kesän aikana kampanjoitiin yhdessä yhdistysten kanssa kotimaisen ruoan puolesta, käynnistettiin kansanedustajien kummitilatoiminta ja osallistuttiin useisiin valtakunnallisiin tapahtumiin yhdessä tilojen ja yhdistysten kanssa. Kiitos kaikille tilaisuuksiin osallistuneille ja järjestäjille!

Erialaisten kuluttajatemppausten lisäksi liiton edustajat ovat tavanneet niin alueen kansanedustajia kuin maa- ja metsätalousministeriäkin eri tilaisuuksissa. Kesäkuun lopulla osallistuimme MTK:n liittokokoukseen Savonlinnassa. Kokouksen antimista on lisää MTK:n toiminnanjohtajan Antti Sahin kirjoituksessa.

Liiton toimihenkilöitä on vaihtunut sitten viime kevään. Toimistosihiteeri Johanna Määtän jäätyä vanhempainvapaalle aloitti Janne Mäkinen työt hänen sijaisenaan kesän kynnyksellä. Jannen ja liiton muiden toimihenkilöiden Markun, Sirpan, allekirjoittaneen sekä hanketyöntekijöiden Anitan ja Karin kanssa jatkamme yhdessä tulevan syksyn ja kevään tapahtumien eteenpäin viemistä.

Liiton tapahtumista seuraavana ovat vuorossa yhdistysten syyskokoukset. Kokouskierron aloitetaan Merijärveltä 30.10. Syyskokousaikatauluista ja kokouspaikoista on lisää tässä lehdessä. Tulevana syksynä järjestetään lisäksi kuntavaalit, joissa MTK:lläkin on sanansa sanottavanaan. Kuntavaaleista ja -vaikuttamisesta kertoo lisää Paula Viertolan kirjoitus. Ensi vuoden teemana koko järjestön osalta ovat yhdistykset. Yhdistysten vuodesta on lisää Matti Voutilaisen jutussa.

Ei niin huonoa, ettei jotain hyvääkin. Kuluttajatyö on kantanut jo hedelmää. Tästä hyvä esimerkki on Hyvää Suomesta -merkin nouseminen Suomen kolmanneksi arvostetuimmaksi tuotemerkiksi. Kolikon toisella puolella haasteena on se, miten saamme myös kaupan mukaan yhteisiin talkoisiin kotimaisen ruuan puolesta. Meidän kaikkien ja etenkin kaupan haasteena on se, miten kotimainen maatalous tulevaisuudessa menestyy.

Uskon kotimaiseen maatalouteen ja arvostan suomalaista ruuantuottajaa. Arvostan ja uskon, koska valitsen ruukseni kotimaista. Kuluttajatyö on aina syytä aloittaa kotoa!

MATTI PERÄLÄ

Uutisjyvät

JULKAISIJA

MTK-Pohjois-Suomi

Oulun toimisto

Rautatiekatu 16 C 22, 90100 Oulu
puh. 020 413 3500

Kajaanin toimisto

Kauppakatu 25 A, 87100 Kajaani
puh. 020 413 3370

www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi

PÄÄTOIMITTAJA

toiminnanjohtaja Matti Perälä
020 413 3501, 0400 316 115,
matti.perala@mtk.fi

TOIMITUS

Viestintä-Karttimo
Kiviniemen rantatie 9
90810 KIVINIEMI
puh. 040 526 4880, ella@karttimo.fi

PAINOPAikka

Joutsen Media

Valtuutetulla on paljon valtaa

PAULA VIERTOLA

Lokakuun kuntavaaleissa valitaan yli 9 000 valtuutettua Suomen kuntien valtuustoihin. He ovat paljon vartijoina – heillä on valtaa.

Vihreiden elinkeinojen tulevaisuuden kannalta merkittävimpiä kunnissa päätettäviä asioita ovat maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka, linjaukset julkisista hankinnoista sekä vihreiden elinkeinojen kehittämisen varmistaminen ja edistäminen.

Kuntarakennemuutoksen yhteydessä on myös mahdollista, että yrittäjät ja kyläasukkaat saavat peruspalvelunsa myös tulevaisuudessa.

Maalle voitava rakentaa

Maaseutu- ja hajakentämisen vastainen tuuli on valitettavan vallitseva. Hyvinkin kyseenalaisesti perusteltu kaavoitus- ja rakentamislupapolitiikka estää rakentamista kaava-alueiden ulkopuolelle. Samalla tavalla vaikeutetaan vihreiden elinkeinojen yrittäjiä laajentamasta navettaa tai sikalaa.

MTK:n mielestä kansalaisten tahtoa rakentaa usein itse omistamalleen maalle kaava-alueen ulkopuolella on kunnioitettava. Lisäksi on huolehdittava siitä, että ruoantuottajat, metsänomistajat ja maaseutuyrittäjät voivat laajentaa ja kehittää tuotantoaan.

Ympäristöä on hoidettava. Sen vihreiden elinkeinojen yrittäjät osaavat. Ympäristö- ja ilmastoasioilla ei kuitenkaan saa haja-asutusalueilla asuvia ja yrittäviä perusteettomasti syyllistää.

MTK:n kuntavaaliesite antaa ideoita ehdokaiden tenttaamiseen. Siihen voi tutustua osoitteessa www.mtk.fi > Kuntavaalit 2012.

Maankäytön peruspäätökset tehdään valtuustossa. Virkamieskoneisto valmistelee asiat, mutta valtuutetuilla on päätösvalta.

Valtuutetut voivat muistuttaa myös puurakentamisen merkityksestä ja päättää, että kunnissa osoitetaan riittävästi alueita, joissa rakentaminen perustuu suomalaiseen puuhun.

Hankinnat omasta maasta

Kuntien hankintapolitiikassa ja -osauksissa on edelleen kehitettävää. Tarpeettoman usein hankintalain liian suppea tulkinta johtaa siihen, kunnan

ruokahankinnat tehdään ulkomailta, eikä energiantuotannossa hyödynnetä alueen uusiutuvia energiavaroja. Katujen ja teiden kunnossapidosta voi vastata suuri valtakunnallinen toimija.

Vastuullisesti toimiva kunta kirjaa hankintapolitiikkaansa, että verovarolla hankitaan mahdollisimman lähellä ja suomalaisen tuotantotavan mukaista ruokaa sekä kestävästi hoidetuissa metsissä tuotettua energiaa.

Ruotsissa on jo pari kuntaa saanut kilpailuviranomaisten luvan kirjata tarjouspyyntöihin ehdoksi ruotsalaisen maatalouden tuotantotapoja. Mikä kunta Suomessa päättää yhtä rohkeasti uhmata kilpailuviranomaisia? Valtuutettu voi tästäkin tehdä aloitteen.

Opas kuntapäätäjille

MTK-liittojen ja -yhdistysten vaikutuksen tueksi valmistuu ensi tammi-kuussa MTK:n oma opas kuntapäätäjille. Se kertoo, miten paljon päätäjillä on mahdollisuuksia ja valtaa päättää vihreiden elinkeinojen parhaaksi.

On tärkeää jo nyt valmistautua siihen, miten opas jaetaan uusille valtuutetuille. Mitä henkilökohtaisemmin valtuutettu oppaan saa, sitä todennäköisempää on, että asiat otetaan vakavasti.

Tätä ennen äänestämme aktiivisesti kuntavaaleissa ehdokkaita, jotka lupavat vahvistaa vihreitä elinkeinoja.

MMK Paula Viertola työskentelee MTK:ssa johdon eritysavustajana.

Näkökulma

HARRI PELTOLA

Ruokakriisi – vai ruoantuotannon kriisi?

Ruoan hinnannousu maailmalla aiheuttaa ruokakriisin. Ihmisillä ei ole kaikilla alueilla varaa päivittäiseen leipäänsä. Sään ääri-ilmiöt, kuten toistuvat kuivuudet tai rankkasateet, aiheuttavat tuhoja viljasadolle. Hinnat lähtevät nousuun ja kierre on valmis. Vaikutukset ulottuvat hetken viiveellä koko maapallolle ja leviävät viljan hinnoista kotieläintuotteisiin.

Meillä tilanne on toinen. Käytämme yhä pienemmän osan tuloistamme ruokaan. Peruselintarvikkeiden hankkimiseksi työskentelemme huomattavasti lyhyemmän ajan kuin kaksi vuosikymmentä sitten. Kulutustottumuksemme ovat myös muuttuneet ja hankimme enemmän valmiituotteita, joiden hinta on toinen kuin peruselintarvikkeiden.

KOTIMAISEN ruoan tuottajat ovat kriisissä. Hallituskin on todennut suomalaisen elintarvikeketjun ongelmat, vaikkei se niihin olekaan kovin halukas puuttamaan. Kaupan liian vahva rooli ketjussa vaarantaa kotimaisen ruoantuotannon.

Tuskin kenenkään mielestä on oikein esimerkki viime keväältä, jolloin lehdistössä puhuttiin kananmunapula. Tuolloin munien hinta nousi noin 50 senttiä, mutta tuottajan osuus jäi vaivaiseen viiteen senttiin.

Kananmuna on konkreettinen esimerkki tuotteesta, jonka hinnoittelussa kaupan rooli on arveluttava.

Kananmuna ei vaadi kovin paljon valmistustoimenpiteitä elintarvike-teollisuudessa ja kaupassa, vain pakkaamisen ja kuljetuksen kanalista lähtemisen jälkeen.

Nopeasti ajatellen luulisi olevan itsestään selvää, että noin vähän jalostetun tuotteen pula johtuu tuotannon vähäisyydestä eikä jalostus- ja myyntiketjun ongelmista. Lisärahan olisivat tarvinneet kanalan pitäjät, jotta ne kykenisivät jatkamaan tuotantoaan.

SIANLIHAN osalta tuotantomme on jo alle kotimaisen kulutuksen ja muisakin tuoteryhmissä olemme lähellä samaa tilannetta. Ei paljon auta se, että hallitus puhuu kauniita sanoja lähiruoan merkityksestä. Mistähän me sen otamme, jollei kotimainen tuotantomme ole kannattavaa.

Nyt on poliitikoilla viimeiset hetket herätä toimimaan kotimaisen ruoantuotannon puolesta jo huoltovarmuudenkin tähden. Tuskinpa jonkin ruokaturvallisuuteen liittyvän kriisin aikana elintarvikkeita tänne pohjan perukoille ensimmäiseksi toimitettaisiin. Eiköhän jokainen kansakunta huolehdi ensin omista kansalaisistaan.

Maa- ja metsätalousministeriö esiteli syksyn budjettinsa, joka leikkaa suoraan viljelijöiden tuloja. Samaa aikaan hallitus heikentää sosiaaliturvaa niin lomituksen kuin eläkejärjestelmänkin kautta.

Asiaa koskevassa tiedotteessaan ministeriö totesi näiden toimien var-

mistavan elintarvikeketjun tarvitsemien laadukkaiden raaka-aineiden saannin! Ehkäpä kannattaisi miettiä, minkälaisia tiedotteiden tekijä käyttä – tältä on ainakin ymmärrys lopunut pahasti kesken.

KULUNUT KESÄ oli meidänkin alueellamme haastava ja vettä tuli reilusti yli tarpeen. Osalla viljelijöistä kevään tulva ja vesisateet estivät kylvöä. Osin samoille seuduille osuneet kesätulvat viimeistelivät epäonnistuneen sadon. Syksyn tullen ovat myös rehunketo ja puinnit kärsineet liiasta vedentulosta.

Tätä taustaa vasten hallituksen piittaamattomuus viljelijöiden ahdingosta tuntuu käsittämättömältä. Leikkaukset ajetaan jääräpäisesti läpi, oli viljelijöiden tilanne mikä hyvänsä. Hallitusohjelman lupaus maataloustuotannon kannattavuuden turvaamisesta kuulostaakin huonolta vitsiltä.

Harri Peltola on MTK-Pohjois-Suomen puheenjohtaja.

Järjestö

Oma yhdistys antaa virtaa ja jaksamista

MTK-Kuhmo on yli 450 jäsenen aktiivinen paikallis-yhdistys. Se tarjoaa alueen tuottajille ja yrittäjille yhdessä tekemisen ja uuden oppimisen mahdollisuuksia.

MTK-Kuhmon vuodenkiertoon kuuluvat luonnollisesti normaali kokoukset yhdistysruutineen. Muita keskeisiä tilaisuuksia ovat EU-avustajatoiminta, verokoulutus ja kuntokurssi. Pikkujoulu on yksi suosituimmista tilaisuuksista vuosi vuoden jälkeen.

– Muistamme vuosittain sukupolvenvaihdoksen tehneitä tiloja, samoin vauvaperheitä, sihteeri **Eila Määttä** kertoo. Syyskuussa toisen kerran tarjottu uutispuuro on ollut myös suosittu tapahtuma.

ma. Vuosi sitten markkinoilla aloitettu tempaus jatkui tänä syksynä sadonkorjuujuhliissa.

Eila Määttä pitää palkitsevana entistä vahvemmin toiminnassa korostuvaa kuluttajanäkökulmaa. Antoisaa on ollut myös yhteistyö ProAgria Kainuun kanssa.

– Kokeilemme monenlaista tilanteen ja fiiliksen mukaan. Jäsenistöltä pyrimme aktiivisesti kyselemään ideoita toiminnan kehittämiseksi.

Mielenkiintoiset teemat vetävät

Puheenjohtaja **Ari Kyllönen** sanoo, että jäsenet kyllä lähtevät mukaan, kunhan aihe on oikea ja mielenkiintoinen.

– Enemmänkin monesti mahtuisi mukaan. Parhaiten ihmisiä saa liikkeelle, kun soittaa tai tarttuu hihaan, lisää varapuheenjohtajana toimiva **Riitta**

Kähkönen.

Kuhmon yhdistyksen aktiivien mielestä vahva etujärjestö takaa kaikille samanlaiset mahdollisuudet yrittää asuinpaikasta riippumatta. Toiminta lisää myös yhteenkuuluvuutta oman yhdistyksen alueella.

– Kuka meidän asioita sitten ajaa, jos ei MTK? Riitta Kähkönen pohtii.

MTK-Kuhmo

- perustettu 1945
- jäseniä 454
- jäsentiloja 194

Uusia asioita etulinjassa

Ari Kyllöselle mukana olo omassa tuotajayhdistyksessä on ennen kaikkea sosiaalinen kysymys.

– Muuten ei tulisi lähdettyä mihinkään vastaavassa määrin. Uusia asioita tulee opiskeltua samalla sopivasti. Tärkeää on myös porukalla tekemisen meininki, kun olemme samanhenkistä porukkaa.

Eila Määttä ja Riitta Kähkösen sosiaali- ja työhyvinvointiasiat ovat sydäntä lähellä, joten niistä puhuminen ja viestin vieminen eteenpäin tuovat hyvää mieltä, varsinkin, jos on voinut konkreettisesti jotakuta auttaa.

– Virtaa ja jaksamista. Ollaan etulinjassa saamassa tietoa alaan vaikuttavista asioista. Lisää verkostoja, he listaavat yhdistystoiminnan antia.

Tieto kulkee sähköisesti

Aktiivitulojen määrä vähenee Kuhmosakin, mikä vaikuttaa jossain määrin jäsentilojen määrään.

– Osaksi meidän tekemisistä on kiinni, pysyvätkö viljellyt hehtaarit jäsenyden piirissä, Eila Määttä pohtii.

Toisaalta Kuhmossa on näkyvissä pientä piristystä ja sukupolvenvaihoksiakin tehdään.

– Toivotaan, että lumipallo lähtee vyörymään ja tiloilla huomattaisiin mahdollisuudet ja työn hyvät puolet.

Sähköiset viestimet ovat helpottaneet yhteydenpitoa jäsenistöön.

– Käytämme ahkerasti sähköposti-jakelulistaa ja pyrimme pitämään ajan tasalla yhdistyksemme kotisivuja, Eila Määttä lisää.

Kuhmon yhdistys järjesti 10. lokakuuta maatalon turvallisuuspäivän, joka tarjosi tietoa muun muassa pelastussuunnitelmasta ja alkusammutuksesta. Kuvassa vasemmalta Timo Huotari LähiTapiolasta, Jarno Hiltunen Kuhmolaisesta, johtokunnan jäsenet Mikko Malinen ja Ari Kyllönen, tilan isäntä Pertti Ohtonen sekä Markku Määttä ja Jaana Pulkkinen.

MTK-Kuhmo on kampanjoinut kotimaisen ruoan puolesta ja muistuttanut ruoan alkuperämerkinnöistä. Varapuheenjohtaja Riitta Kähkönen teki kevään kampanjapäivänä paikallisen markkin edustalla kyselyä, johon vastanneet kokivat suomalaiset tuotteet puhtaiksi ja turvallisi. Myös kotimaisten elintarvikkeiden työllistävyyttä pidettiin tärkeänä. Päivän aikana jaettiin myös suurennuslaseja ja esitteitä helpottamaan alkuperämerkintöjen löytymistä. Puheenjohtaja Ari Kyllönen kiinnittämässä banderollia, joka teki päivän sanomaa näkyväksi.

Liittokokous linjasi järjestön tulevaisuutta

ANTTI SAHI

Vahvempaa poliittista vaikuttamista järjestön joka tasolla, lisää paukuja markkinavaikuttamiseen sekä järjestö lähemmäksi jäsentä ja kohti tulevaisuutta. Tässä ovat MTK:n liittokokouksen keskeiset viestit jäsenille, järjestöaktiiveille ja toimihenkilöille.

MTK:n liittokokous keräsi Savonlinnaan kesäkuun lopussa lähes 500 osallistujaa. Viralliset kokousedustajat saivat käsiteltäväkseen MTK:n valtuuskunnan hyväksymät ohjelma-asiakirjat, joissa ilmaistut tavoitteet ulottuvat vuoteen 2017 saakka.

Asiakirjoja käsiteltiin 12 työryhmässä, joissa käytiin vilkasta keskustelua järjestön tulevaisuudesta. Työryhmien työn tulokset esiteltiin toisena kokouspäivänä kaikille liittokokousedustajille, jolloin asiakirjoihin tehtiin myös muutoksia ryhmien esitysten perusteella.

Kokemusta ja nuorta voimaa. Eero Isomaa Nivalasta ja Laura Mulari Suomussalmelta liittokokoustunnelmissa.

Yhteiskuntaan vaikuttamista
Asiakirjat oli koottu kolmen eri teeman alle. Ensimmäinen teema oli yhteiskunnallinen vaikuttaminen, toinen käsitteli markkinavaikuttamista ja kolmas järjestön kehittämistä.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen ohjelmassa korostetaan maaseudun elinkeinojen mahdollisuuksia tulevaisuuden tekijänä edellyttäen, että niille annetaan poliittiset mahdollisuudet kehittyä.

Vihreän kasvun viestin välittämi-

nen poliittisille päättäjille kuuluu järjestön joka tasolle. MTK haluaa tulevaisuudessa ottaa enemmän roolia koko maaseudun asioiden puolustajana. Se ei kuitenkaan tarkoita käperytymistä sisään päin, vaan järjestö katsoo Suomen paikan olevan vahvasti Euroopassa ja EU:ssa.

Markkinavaikuttamista

Markkinavaikuttamisessa järjestöllä on vahvat perinteet muun muassa osuuskuntien perustamisessa, mut-

ta nyt toimintaympäristö on todella vahvassa muutoksessa. Siksi markkinavaikuttamiseen on löydettävä uusia keinoja.

Yhteistoiminta on edelleen markkinavaikuttamisen avainsana. Me haluamme markkinoille reilun pelin säännöt. Uusia markkinakanavia on aktiivisesti etsittävä sekä kuluttajien luottamusta kotimaiseen ruokaan ja puuhun on vahvistettava. Tarvitsemme myös lisää avointa tietoa markkinoiden toimintamalleista sekä parempaa hinta- ja kustannuskehityksen arviointia.

Järjestön kehittämistä

Järjestön kehittämissuunnitelmassa korostuu järjestön suhde jäseneseen. Jäsenyhteyden hoidossa paikalliset yhdistykset ovat avainasemassa. Järjestön on oltava läsnä jäsenen arjessa. Jatkuvuuden varmistamiseksi haluamme nuoret entistä vahvemmin mukaan.

Tarvitsemme järjestön sisällä myös enemmän yhteistä tekemistä ja yhteistyötä, joilla pystymme korvaamaan puuttuvia resursseja. Jäsenten edunvalvonta ja palvelujen saanti on varmistettava koko maassa. Myös

metsänhoitoyhdistykset on saatava entistä tiiviimmin mukaan järjestöön.

Liittokokous loi uskoa tulevaisuuteen. Vaikka arki voi olla taloudellisesti raskasta, uskoa tulevaisuuteen ei pidä menettää. Järjestön edustamat elinkeinot ovat huomisen mahdollisuuksia. Niiden luomisessa meillä kaikilla järjestössä riittää työtä.

Ensi vuosi on nimetty yhdistysten vuodeksi. Se on ensimmäinen käytännön ilmentymä siitä, mihin suuntaan järjestöä Savonlinnassa suunnattiin.

Antti Sahi on MTK:n toiminnanjohtaja.

Maanviljelijä Timo L. Kauppi on tottunut sovitteluun päivänsä peruna- ja viljatilalla. Hän on nauttanut sovitteluaan päivänsä peruna- ja viljatilalla. Nyt näköpiirissä on luopuminen sekä kunnallispolitiikasta että pikku hiljaa myös tilan töistä sukupolvenvaihdon kautta.

Järjestötyössä tarvitaan intohimoa

Neljällä vuosikymmenellä MTK:n eri tehtävissä toiminut Timo L. Kauppi Tyrnävältä muistelee lämpimästi luottamustehtävänsä pohjoispohjalaisen viljelijöiden asialla.
– Pitkä järjestöura kasvatti ja rikastutti elämää. Koin intoa ja ylpeyttä saadessani puolustaa yhteistä elämänmuotoamme.

Timo Kauppi oli 1970-luvulla perustamassa nuorten tuottajien kerhoa, jonka sihteerinä ja myöhemmin puheenjohtajana hän toimi. Vuonna 1987 hänet valittiin Maa- ja metsätaloustuottajien Pohjois-Pohjanmaan liiton johtokuntaan ja vuonna 1997 liiton puheenjohtajaksi. Pari vuotta myöhemmin järjestöura eteni MTK:n johtokuntaan.

– Siitä jäin pois 2004 vaimoni kuoleman jälkeen. Saman vuoden syksyllä pääsin läpi kunnallisvaaleissa. Yhteisten asioiden hoito antoi muuta mieltämistä ja mahdollisuuden olla ihmisten parissa.

Vaimon kuoleman jälkeen hän toimi myös vertaistukena muille samassa tilanteessa oleville.

Syksyn kunnallisvaaleihin Timo Kauppi ei enää asettunut ehdokkaaksi. Liki 80 hehtaarin peruna- ja viljatilalla keskustellaan myös sukupolvenvaihdoksesta, niinpä edessä häämöttää uudenlainen elämänvaihe. Siitä kertoo myös keväällä vasempaan nimettömään ilmestynyt kihlasormus.

Tekemisen intohimoa

Intohimo on sana, jonka Timo Kauppi nostaa esiin useita kertoja järjestöurasta puhuessaan.

– Sitä tarvitaan tekemiseen ja asioiden hoitamiseen. Jos luottamustehtävässä tärkeintä on vain esillä olo, ihmiset sen kyllä huomaavat. Kun arvostaa muita, saa vasta-arvostusta.”

vässä tärkeintä on vain esillä olo, ihmiset sen kyllä huomaavat. Kun arvostaa muita, saa vasta-arvostusta.

Hän pitää suurena lahjana mahdollisuutta olla mukana maatalouden ja maaseudun muutoksissa.

– Suomi oli pieni sopimisyhteiskunta liittyessään EU:hun. Muutos oli valtava. Nykyisessä EU-politiikassa on vaikea kuvitella, että joku järjestö voisi suoraan vaikuttaa johonkin EU:sta tulevaan asiaan.

Timo Kauppi nostaa esiin yhden esimerkin, jossa Maa- ja metsätaloustuottajain Pohjois-Pohjanmaan liiton sinnikkyys palkittiin.

– EU:sta tullessiin viitearvoihin haluttiin korjausta. Muistan aamun, kun nousimme toiminnanjohtaja Reijo Flinkin kanssa Helsingin koneeseen ja lensimme silloisen maa- ja metsätalousministeri Kalevi Hemilän puheille. Kävimme hyvän keskustelun ja välitimme viljelijöiden viestiä.

Käynti kannatti ja viitearvo korjattiin, mikä merkitsi viljelijöille puhdasta rahaa.

”Jos luottamustehtävässä tärkeintä on vain esillä olo, ihmiset sen kyllä huomaavat. Kun arvostaa muita, saa vasta-arvostusta.”

Timo Kauppi tietää, että järjestötyön saavutuksia on vaikea listata. Voittoa ja hyviä tuloksia ehtii harvoin juhlaa, kun edessä on jo seuraava haaste. Eteen tulee myös epäonnistumisia. Silloinkin voi olla tyytyväinen, että yritti tehdä parhaansa.

Jäsenistön tunnot esille

Timo Kauppi suosittelee lämpimästi mukaan menoa MTK:n toimintaan.

– Järjestötyö kouluttaa ja kasvattaa, antaa oppia elämään ja yhteiskuntaan. Tarvitaan aktiivisia luottamusmiehiä ja - naisia välittämään eteenpäin jäsenistön ajatuksia ja tunteja sekä antamaan uutisille ja ajankohtaisille asioille kasvot.

Hän uskoo, että meneillään on paljon isompi muutos kuin ehkä ymmärretään. MTK tekee työtään ihmiskunnan suurten kysymysten keskellä.

– Ikääntyminen vaikuttaa ruoantuotantoon dramaattisemmin kuin on puhuttu ja tutkittu. On iso kysymys, mistä tulevat uudet isännät ja emännät, onko tällä elinkeinolla taloudellista perustaa ja saako tästä toimeentulon. Elintarvikeketjussa tuottajan asema on huono. Tarvitaan selkeä muutos, että tästä selvitään.

Kun maailman väkiluku kasvaa ja samaan aikaan keskustellaan enemmän kuin koskaan ruoantuotannosta ja uusiutuvista luonnonvaroista, Timo Kauppi luottaa, että maatalous antaa toimeen tulon maaseudun ihmisille eteenkinpäin.

– MTK:n tehtävänä on nostaa nämä vaikeat ja jäsenistöä kivistävät ongelmat esille.

Kohtaamisista voimaa

Valtakunnallisista luottamustehtävistä huolimatta oman tuottajaliiton asiat ovat olleet Timo Kaupille aina tärkeitä.

Kun keskusliitto vastaa maatalouspoliittisista linjauksista, tarvitaan paikallisyhdistyksiä huolehtimaan jäsenistään ja tarjoamaan tukiasioiden rinnalla myös kevyempää kanssakäymistä.

– Nöyrä kiitos kaikille toimijoille, jotka tekevät tätä tärkeää työtä. Ihmiset saavat kohdatessaan voimaa toisistaan.

MATTI VOUTILAINEN

Yhdistysten vuosi 2013 suuntaa katseen maaseudun toimijoihin

Vuotta 2013 on suunniteltu MTK-laiseksi yhdistysten vuodeksi. Tavoitteena on aktivoida yhdistyksiä ja jäseniä vaikuttamaan oman kuntansa maaseutuelinkeinoihin.

Milloin viimeksi kävit oman yhdistyksesi tapahtumassa, kokouksessa tai muussa tilaisuudessa? Milloin olit auttamassa kulluttajakampanjassa tai puhuit kotimaisuuden puolesta ruokaostoksilla tai ravintolassa?

Ketkä ovatkaan oman yhdistyksesi toimijat ja miten sinä itse olet edistänyt oman ammattijärjestösi toimintaa ja vaikuttavuutta asuin-kunnassasi? Ovathan 15 vuotta täyttäneet lapsesi jo yhdistyksen jäseniä ja onhan omat tietosi kunnossa jäsenluettelossa? Käypä katsomassa jäsenverkko Repun kohdasta ”omat tiedot”.

Me kaikki odotamme maaseutuelinkeinoilta entistä valoisampaa tulevaisuutta. Samalla on kuitenkin muistettava, että etujärjestötoiminta vaatii työtä ja aktiivisuutta. Etujärjestö ei ole vain johtokunnan jäsenet tai palkattu henkilöstö, vaan järjestö olemme me kaikki yhdessä. Jokainen meistä voi tehdä arvokasta työtä elinkeinomme puolesta. Järjestön ja yhdistysten aktiivisuus on kiinni meistä jokaisesta.

Vastuuta edunvalvonnasta

Yhdistysten vuoden tavoitteena on aktivoida yhdistyksiä ja jäseniä vaikuttamaan oman kuntansa maaseutuelinkeinojen asioihin. Tämä edunvalvonta on kunkin järjestön toimijan vastuulla omalla alueellaan.

Jos kunnan alueella on useita yhdistyksiä, niiden on nimettävä henkilöt hoitamaan yhdessä edunvalvontaa kunnan suuntaan. Uudet kuntien luottamustehtäviin valitut aloittavat ensi vuonna. Heidät on otettava maaseutuelinkeinojen otteeseen ja se on yhdistysten tehtävä.

Yhdistysten vuoden aikana yhtä tärkeää on edistää jäsenten yhteisöllisyyttä ja myönteistä kuvaa järjestöstä erilaisten jäsentapahtumien ja tapausten kautta. Yhdistysten aktiivit kokosivat jo muutama vuosi sitten listaa parhaista jäsentilaisuuksista ja palveluista. Nämä tiedot ovat jäsenverkko Repussa seuraavasti: Repun jäsenpalvelut > järjestötoiminnan säännöt ja ohjeet > jäsenpalvelukäsikirja > tuottajayhdistysten palvelut.

Mieluisia tapahtumia

Vielä tärkeämpää on, että jäsenet ehdottaisivat omalle yhdistykselleen mieluisia tapahtumia ja tilaisuuksia, joilla yhdistysten vuodesta tehtäisiin eri puolilla Suomea mahdollisimman onnistunut. Otetaan myös metsänhoitoyhdistykset mukaan yhteiseen tekemiseen.

Kuka kissan hännän nostaisi, ellei kissa itse. Tämä sopii myös oman järjestöemme toimintaan. Tehdään yhdessä aktiivinen yhdistysten vuosi!

Matti Voutilainen on MTK:n järjestöjohtaja.

Maatalous

Hakemuksia ennakoitua vähemmän

Satovahinkoihin ehtii vielä hakea korvauksia

Pohjois-Pohjanmaan satovahinkoala on jäämässä elokuussa ennakoituja lukuja pienemmäksi. Satovahinkoilmoitusten määrä on nousemassa 10 000 - 15 000 hehtaariin, josta korvausta haettaneen noin 10 000 hehtaarille. Satovahinkoilmoitukset ja -korvaushakemukset tulee jättää lokakuun loppuun mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen maaseutu- ja energia-yksikön päällikkö **Timo Lehtiniemi** pohtii, johtuuko ilmoitusten ja korvaushakemusten epäsuhta paperisodan pelosta vai korvauksien pienuudesta.

– Korvauksien omavastuuosuus on sen verran korkea, että korvattavaa alaa pitää olla melko paljon. Korvauksissa sovelletaan 30 prosentin tilakoh- taista omavastuuta, mihin otetaan huomioon koko viljelyala.

Pohjois-Pohjanmaan satovahingot keskittyvät Oulujoen eteläpuoliselle alueelle. Siika- ja Kalajoen tulvavahinkoalueella veden alle jäi kokonaan tai osittain 5 000 hehtaaria.

– Näyttää kuitenkin siltä, että jonkin verran niiltäkin on pystytty satoa korjaamaan. Nopea tulva ei ilmeisesti ehtinyt pilata satoa aivan kokonaan, Timo Lehtiniemi sanoo.

Kuiva kausi tulvien jälkeen paransi tilannetta ja ehti kuivata läpimärkkiä peltoja korjuukuntoon.

– Jos elokuun sateet olisivat tulleet normaalina tai kuivana kesänä, nyt ko-

ettuja vahinkoja ei olisi aiheutunut. Tilastollisesti tällaista sattuu kerran 100 vuodessa, vaikkakin ilmaston muutoksella saattaa olla omat vaikutuksensa.

Timo Lehtiniemi uskoo, että maape-

rän kosteus pystytään jatkossa hallitsemaan paremmin Uljuan tekoaltaan säännöstelyohjauksella.

Vahinkoilmoitus kannattaa tehdä

Satovahingot Pohjois-Pohjanmaalla ovat yleensä muutamia satoja hehtaareja, kun nyt puhutaan tuhansista hehtaareista.

– Satovahinkojen korvaamiseen on tällä hetkellä varattu noin 10 miljoonaa euroa, joka riittää noin 20 000 hehtaarin korvauksiin. Tarvittaessa on varauduttu tekemään hallitukselle esitys mahdollisesta lisämääräraharahasta, Timo Lehtiniemi kertoo.

Hän kannustaa tiloja tekemään ainakin satovahinkoilmoituksen, että tilanteesta saadaan kokonaiskuva. Ilmoitus jätetään oman kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle lomakkeella 118 lokakuun loppuun mennessä. Samalla lomakkeella voi hakea myös satovahinkokorvausta.

Satovahinkokorvauslohkot käydään tarkistamassa oman kunnan maaseututuoimesta, joten esimerkiksi kasvuston kyntäminen kannattaa tehdä vasta tämän jälkeen.

– Tulvavahingot ovat raskaimmat alueen kotieläintiloille, kun sekä maito- että varsinkin lihatiloilla eletään tiukkoja aikoja muutenkin. Kun paa- lit kastuvat, edessä on rehun hankinta tilan ulkopuolelta. Huono laatu aiheuttaa omat paineensa ruokinnansuunnitteluun. Odotettavissa oleva rehujen hinnan nousu koettelee vielä lisää tilojen taloutta.

Vahinkoja Kainuun eteläalueilla

Kainuun ELY-keskuksen alueella satovahinkoilmoituksia tehtiin lokakuun alkuun mennessä 1 130 hehtaarilta, josta vahinkokorvausten osuus oli 260 hehtaaria.

– Satovahinkojen määrä on varmasti näitä lukuja suurempi, mutta pienem- mät vahingot jäävät helposti ilmoitta- matta, Kainuun ELY-keskuksen valvon- tapäällikkö **Paavo Kemppainen** sanoo.

Hän pitää tämänvuotisten ilmoitus- ten määrää jo tässä vaiheessa huomatta- vasti tavanomaista suurempana.

– Yleensä käsittelyyn tulee muuta- mia vahinkoilmoituksia ja yksittäisiä korvaushakemuksia.

Pahiten kesän märkydestä ovat vahinkoilmoitusten perusteella kärsineet Kainuun eteläosien pellot Sotkamossa, Kajaanissa ja Vaalassa.

Paavo Kemppainen toivoo, että tilat ilmoittaisivat pienetkin satovahingot lo- kakuun aikana oman kunnan maaseu- tiviranomaisille.

– Näin saataisiin tilanteesta kattava kokonaiskuva. Korjaamatta jäävän sa- don vahinkoilmoitus liittyy myös tuki- ehtojen sadonkorjuuehdon täyttämi- seen.

Lomake 118 on saatavilla osoitteesta www.suomi.fi tai kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Se on myös Vi- pu-palvelussa. Satovahingoista ja niiden korvaamisesta saa lisätietoa Hakuop- paan luvusta 15.

– Tulvavahingot ovat raskaimmat alueen kotieläintiloille, kun sekä maito- että varsinkin lihatiloilla eletään tiukkoja aikoja muutenkin, Timo Lehtiniemi sanoo.

Riskienhallinta korostuu uudessa maatalouspolitiikassa

JOHAN ÅBERG

Uuteen maaseutuohjelmaan voidaan sisällyttää erityisiä riskienhallinnan välineitä. Esimerkiksi poikkeuksellisten sääolojen, eläintautien ja kasvintuhoojien varalta otettuja vakuutuksia voidaan tukea maaseutuohjelman kautta.

Nykyinen satovahinkojärjestelmä on ollut voimassa vuodesta 1975 lähtien. Järjestelmä on säilynyt perusteiltaan samanlaisena, vaikka maatalouspolitiikka muuten on muuttunut radikaalisti. Viljelijöille on maksettu korvauksia viljelmakohtaiseen arvioon perustuen ja yleiskorvauksina. Korvaukset on maksettu kokonaan kansallisena tukena myös EU-jäsenyyden aikana.

Nykyinen järjestelmä on notifi- oitu maatalousalan valtiontuen suuntaviivojen perusteella vuo-

siksi 2010-2013. On kuitenkin epä- todennäköistä, että nykyinen järjes- telmä olisi enää yhteensopiva uusien valtiontukisääntöjen kanssa, joten varmuuden vuoksi täytyy kehittää uusia korvausjärjestelmiä. Myös vil- jelijät itse ovat viime aikoina kriti- soineet nykyjärjestelmän kankeutta ja vaatimukset uusien riskienhallin- tavälineiden kehittämiseksi ovat voi- mistuneet.

CAP-2020-uudistuksessa riskien- hallintavälineiden tärkeys on koros- tunut sitä mukaa, kun markkinoiden vaihtelut ovat lisääntyneet ja poik- keukselliset sääolot uhkaavat sato- näkymiä niin Euroopassa kuin Yh- dysvalloissakin.

UUTEEN maaseutuohjelmaan voi- daan sisällyttää erityisiä riskienhal- linnan välineitä kuten vakuutus- ja rahastotuki sekä tulontasausvälineitä. Poikkeuksellisten sääolojen, eläintau- tien ja kasvintuhoojien varalta otet- tujen vakuutusten vakuutusmaksua voidaan tukea maaseutuohjelman kautta.

Tuki maksetaan suoraan viljelijäl- le ja se voi kattaa 65 prosenttia va- kuutusmaksusta. Viljelijöiden keski- näinen eläin- ja kasvitautirahasto voi

saada tukea maksamiaan korvauksia vastaan. Tuen määrä on myös tässä tapauksessa 65 prosenttia hyväksytty- vistä kustannuksista. Tukea voidaan maksaa myös niin sanotulle tulonva- kausrahastolle.

Rahastosta voisi saada korvauk- sia, kun tulojen vähennys on yli 30 prosenttia viljelijän aiemmilta vuosil- ta saadusta keskimääräisestä tulojen määrästä. Rahastosta saatava tuki oli- si EU-komission esityksen mukaan enintään 70 prosenttia tulon mene- tyksestä.

Tämän lisäksi EU turvaa omaa tuotantoaan muun muassa tuontitil- lien, intervention ja vientituen avul- la. Komissio antaa jossain vaiheessa myös ehdotuksensa uusiksi maata- lousalan valtiontuen suuntaviivoiksi vuosille 2014-2020. Ennakkotietojen mukaan riskienhallinnalle olisi tulosa- mahdollisuuksia valtiontukena.

MAATALOUSPOLITIIKAN uudis- tuksen yhteydessä pohditaan myös mahdollisia yhtymäkohtia meidän kansallisiin tukijärjestelmiimme. Tulontasausjärjestelmä voisi olla yksi vaihtoehto sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuihin tukiin vuo- den 2013 jälkeen. Tässä tapauksessa

tarvittaisiin kuitenkin väljempää tuki- ehtoja, jotta järjestelmä olisi riittävän houkutteleva viljelijöille.

Näitä väljempää ehtoja voitaneen hakea 141- ja 142-artiklojen perus- teella sen jälkeen, kun perusrakenne on saatu osaksi EU:n yhteistä maata- louspolitiikkaa.

Maatilojen riskienhallinnan paran- tamiseksi olisi tärkeä saada myös yk- sityinen vakuutus- ja rahoitussektori mukaan järjestelmien hallintaan ja ylläpitoon. Pohdittavaksi tulee myös riskienhallintavälineiden rahoitustehokkuus.

Kun rahaa on olemassa tietty mää- rä, kannattaako sitä mieluummin käyttää esimerkiksi LFA-tukeen, jos- sa rahaa kanavoituu suoraan tuot- tajille vai riskienhallintavälineisiin, joissa osa rahasta todennäköisesti ku- luu muun muassa yksityisen sektorin ylläpitokustannuksiin ja katteisiin.

Lisäksi Suomessa on myös verrat- tain korkea 28 prosentin vakuutus- maksuvero, joka myös kuluttaa jär- jestelmän varoja.

MAASEUTUOHJELMAN riskien- hallinnan välineet eivät ole toistai- seksi herättäneet vakuutusyhtiöiden tai viljelijöiden suurta kiinnostusta.

Tuottajat arvioivat helposti, että tuki on pois muusta viljelijätuesta ja va- kuutuslalla on epäilyjä ehdotettu- jen välineiden kannattavuudesta ja niiden kysynnästä.

Nyt olisi kuitenkin sopiva tilai- suus miettiä ennakkoluulottomas- ti, millaisia riskienhallintavälineitä millekin tuotantosunnalle sopisi ja miten niitä kannattaisi rahoittaa. Yksityiselämässä olemme valmiit maksamaan jonkin verran tur- vallisuudesta – miksi tämä ei voisi toimia myös elinkeinotoiminnassa?

Johan Åberg työskentelee MTK:ssa tutkimuspäällikkönä.

Toppilan tilalla avainasioita ovat nurmisadon laatu ja määrä

Siikajokisella Toppilan lihanautatilalla 1 000 eläimen ruokinta perustuu hyvälaatuiseen säilörehuun. Laadun ja sulavuuden varmistamiseksi nurmisato korjattiin kuluneena kesänä kolme kertaa.

Kolme vuosikymmentä Siikajoenkylässä luomumaitoa tuottanut Ojalan tila siirtyi kokonaan nuoremman polven eli **Sirpa** ja **Ari-Pekka Toppilan** hoitoon vuonna 2007. He päättivät luopua luomulypsykarjasta ja keskittyä tavanomaiseen lihantuotantoon.

Tätä nykyä tilalla on 1 000 lihanautaa. Peltoala on kasvanut 86 hehtaarista liki 320:een. Tästä nurmiviljelyssä on 220 hehtaaria ja loput rehuohralla.

Vuonna 2008 valmistuneissa kahdessa navetassa on 1 200 eläinpaikkaa. Kun eläinyksikkötukia leikattiin, tilan eläinmäärää on jouduttu vähentämään.

– Oli laskettava tarkkaan, miten pysymme plussan puolella. Jos olisimme jatkaneet entiseen tyyliin, miinusta olisi tullut 250 000 euroa vuodessa, Ari-Pekka Toppila kertoo.

Tila muun muassa luopui työntekijästään. Lietteenlevityksen siirtäminen urakoitsijan hoidettavaksi on ollut yksi tapa hakea säästöjä. Isäntä seuraa tarkasti myös tilan polttoainekuluja.

Avainasiana sulavuus

Hyvälaatuinen huippusato nurmesta on Toppilan lihanautatilan motto ja tavoite. Isäntäväki haluaa varmistaa, että eläimet kasvavat ja voivat hyvin. Avainasemassa on säilörehun sulavuus eli D-arvo, joka oli menneenä kesänä jokaisella korjuukerralla yli 70 prosenttia eli 700 grammaa kuiva-ainetta kiloa kohti.

– Mitä sulavampaa säilörehu on, sitä vähemmän myös väkirehua tarvitaan, Ari-Pekka Toppila sanoo.

Hän laskeskelee nopeasti, että hyvä D-arvo merkitsee jokaista eläintä kohti kaksi kiloa vähemmän väkirehua, mikä tarkoittaa Toppilan karjassa yhteensä 2 100 kiloa vuorokaudessa. 180 euron keskihinnalla vuotuinen säästö on 135 000 euroa.

Hyvälaatuinen sato edellyttää myös sitä, että pellot voivat hyvin eli niiden kalkitus, kivennäiset ja hivenaineet ovat tasapainossa.

Oppia säilörehukisasta

Kuluneena kesänä tila ilmoitettiin mukaan myös Yaran järjestämään valtakunnalliseen säilörehukilpailuun, jossa yhdeksän tilaa kisasi siitä, mikä niistä tuottaa kolmen yhteenlasketun korjuukerran jälkeen eniten megajouleja hehtaaria kohti.

– Sijoitimme tänä keväänä koko kesän lieteannoksen yhdellä kerralla kiekkomultaimella. Sen venttiileissä oli ongelmia juuri ensimmäisenä käsittelyssä olleella kilpailuhokalla.

Lietteen niukka määrä näkyi tuloksissa. Kylmän kevään jälkeen ensimmäinen rehusato jäi puoleen seuraavista. Laatu ja sulavuus olivat kuitenkin kunnossa, Ari-Pekka Toppila kertoo.

Kokemukset kolmesta korjuukerrasta 16.6., 16.7. ja syyskuun puolivälissä olivat hyvät. Kolmannen korjuun ansiosta nurmeen jää vähemmän kortta, joka alentaa seuraavan kauden ensimmäisen sadon sulavuutta.

– Suomen kesä alkaa olla liian pitkä kahdelle korjuukerralle. Kolme korjuuta ei kasvata merkittävästi sadon määrää, vaan varhaisen korjuun hyöty tulee juuri parempana sulavuutena ja satojen välisten erojen tasoittumisena. Kustannussäästöt tietysti kiinnostavat myös.

– Siirryimme viime vuonna muun muassa pelkästään timoteihin ja ruokonataan, jotka sopivat hyvin kolmen korjuukerran nurmituotantoon.

kemusta.

Säilörehu korjataan noukinnalla ja tehdään kolmen tilan yhteistyönä. Kalustosta löytyy myös yliajettava vaaka.

Jatkuvaa pohdintaa

Toppilan tilaa on kehitetty ennakkoluulottomasti ja korjausliikkeitä tehty aina, kun on nähty siihen tarvetta.

– Jatkuva pohdinta, voisiko asioita tehdä toisin, on ollut välttämätöntä, kun tuotantokustannukset ovat nousseet ja tukia on leikattu, isäntä pohtii.

Myös kolmesta korjuukerrasta haettiin omien laskelmien tueksi tietoa niiltä tiloilta, joilla jo oli asiasta ko-

Tuhannen lihanautatilan tilalla rehumaat ovat suuria. Ari-Pekka Toppilan ajatuksissa olevat laakasiilot rakennetaan aikanaan, kun aika on sopiva ja laskelmat osoittavat asian kannattavaksi.

Hankkeet

Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke:

RIITTA MUSTOLA

Yrittäjälomittajuuteen on selkeä tarve

MTK-Pohjois-Suomen alueella olisi tarvetta kehittää yrittäjälomittajuutta. Alueelta löytyisi sekä palveluiden käyttäjiä itsejärjestetyssä lomituksessa olevista ja lomituksen paikallisyksiköistäkin että halukkaita palvelun tuottajia.

Tilakokoon kasvu, koneellistuminen ja tuotannon kannattavuus asettavat maatalousyrittäjille uusia paineita. Karjatalous sitoo edelleen vuoden jokaisena päivänä hoitajansa. Täysipainoinen maatilayrityksen hoitaminen vaatii vastapainokseen mahdollisuutta viettää vapaa-aikaa ja irtautua päivittäisistä karjataloustehtävistä. Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa oli viime vuonna 2 891 karjatilaa. Niillä työskenteli 4 043 vuosilomaan oikeutettua karjatalousyrittäjää, jotka käyttivät vuoden aikana noin 197 000 lomituspäivää.

Maatalousyrittäjien lomituspalvelut ovat tarjonneet maatalousyrittäjille lähes neljä vuosikymmentä mahdollisuuden pitää vapaata päivittäisistä karjataloustehtävistä vuosiloman avulla.

Lisäksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulaki antaa maatalousyrittäjälle mahdollisuuden käyttää sijaisapua silloin, kun hänellä on sijaisavun pitämiseen lomituspalveluissa tarkoitettu oikeus ja tarve. Vuosilomaan oikeutetulla karjatalousyrittäjällä on mahdollisuus pitää 120 tuntia maksullista lomitusta vuosittain.

MTK-Pudasjärven tupapäivillä 3.10.2011 nousi voimakkaasti esille lomitustoiminnassa olevia ongelmia. Tuottajat kokivat, ettei maatalouslomittajien ammattitaidossa ole vakavia puutteita.

Samassa tilaisuudessa tuotiin esille Sysmän paikallisyksikön alu-

eella toimiva Yrittäjyyden edistäminen maatalouslomituksessa -hanke, jolla etsitään maatalouslomitustyöstä kiinnostuneita nykyisiä ja uusia yrittäjiä.

MTK-Pohjois-Suomi halusi selvittää, onko Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella

- tarvetta yrittäjälomittajille ja onko yrittäjälomittajuudella kiinnostavuutta yrittäjäkentässä
- onko yrittäjälomittajuuteen mahdollista yhdistää muita palveluita
- onko tulevaisuudessa tarvetta yrittäjälomittajuuteen liittyvälle hankkeelle.

Yrittäjälomittajuuden kiinnostavuuden ja tarpeen selville saamiseksi MTK-Pohjois-Suomen hallinnoima Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke teki kyselyt alueella toimiville lomituksen paikallisyksiköille, maaseutuhallinnolle sekä luonnonvara-alan oppilaitoksille. Lisäksi tehtiin kysely niille MTK-Pohjois-Suomen maatalousyrittäjille, joilla oli sähköpostiosoite jäsenrekisterissä.

KYSELYYN vastasi 132 yrittäjää. Kyselyyn vastanneista tiloista 57 prosenttia edusti lypsykarjataloutta ja 10 prosenttia muuta nautakarjataloutta. 24 prosentilla oli kasvinviljelytila.

Vastaajista kolme neljästä kuului lomituspalvelujen piiriin. Kaikki käyttivät vuosilomaa, 82 prosenttia sijaisapua, 73 prosenttia tuettua 120 tunnin maksullista lomitusta ja 13 prosenttia tiloista täysin maksullista lomituspalvelua.

Vastaajista 75 prosenttia oli sitä mieltä, että yrittäjälomittajia tulisi olla alueella enemmän. Jos yrittäjälomittajien tarjoamia palveluja olisi enemmän saatavilla, kaksi kolmesta vastaajasta olisi halukas käyttämään niitä.

Lomaan oikeutetuista vastaajista 14 prosenttia oli käyttänyt yrittäjälomittajien palveluja. 86 prosenttia oli saamaansa palveluun erittäin tyytyväinen ja aikoi käyttää sitä jatkossakin. Seitsemän prosenttia vastaajista oli palveluun jaksenkin tyytyväinen ja saattaa käyttää sitä jatkossakin. Saman verran oli jaksenkin tyytymättömiä, jot-

ka eivät ehkä käytä yrittäjälomittajien palveluja myöhemmin.

KAIKILTA kyselyyn vastanneista kysyttiin halukkuutta toimia yrittäjälomittajana ja tarjota lomituspalveluja muille maatalousyrittäjille, jos oman tilan toiminta se sallisi. Joka viides vastaaja olisi halukas tarjoamaan lomituspalveluja.

Valtaosa näistä palveluista kohdistuisi nautakarjatalouteen ja kasvinviljelyyn. Niistä vastaajista, jotka olisivat halukkaita tarjoamaan lomituspalveluja, 24 prosenttia voisi tarjota lomituspalveluja ympäri vuoden, 22 prosenttia tarjoaisi palvelua talviaikana ja yli puolet haluaisi itse valita sopivan ajankohdan.

Kyselyssä tiedusteltiin myös halukkuutta tuottaa muita maaseudulla tarvittavia palveluja lomituspalveluiden lisäksi. Taustalla oli ajatus yrittäjän mahdollisesta työllistymisestä ympäri vuoden.

Valtaosa vastaajista olisi halukas tarjoamaan koneurakointia. Kylätalokkari palvelu voisi myös olla monella syrjäkylällä kaivattu ja toivottu palvelu. Se olisi luontevaa liittää lomituspalveluja tuotavaan yritykseen.

PAIKALLISYKSIKÖILLE tehdyn kyselyn mukaan jokaisen vastanneen paikallisyksikön alueella on toiminut tai toimii lomituspalveluja tarjoavia yrittäjiä. Kalajoella ja Muhoksella on huomattavan paljon yrittäjälomittajia jo nyt verrattuna muihin paikallisyksiköihin.

Kaikki vastanneet paikallisyksiköt käyttävät yrittäjälomittajien palveluja, mikäli niitä on saatavilla. Siikalatvan paikallisyksikössä ensimmäinen yrittäjälomittaja oli aloittanut tämän vuoden alussa, joten viime vuodelle ei vielä ole ennättänyt tulla käytettyjä päiviä.

Haapaveden, Nivalan, Muhoksen, Reisjärven, Siikalatvan ja Ristijärven paikallisyksiköiden alueella yrittäjälomittajat voisivat tuottaa enemmän lomituspalveluja kuin

mitä paikallisyksikkö voi käyttää.

Kalajoen ja Sotkamon paikallisyksiköiden arvion mukaan ne käyttävät kaikki saatavissa olevat yrittäjälomittajien lomituspalvelut.

Yrittäjälomituspäivien määrä vaihteli paikallisyksiköittäin suuresti ja oli suoraan verrannollinen yrittäjälomittajien määrään paikallisyksikön alueella.

Muhoksen paikallisyksikön noin 5 000 lomituspäivää sekä Kalajoen 2 209 ja Nivalan 1 344 lomituspäivää olivat suurimmat yrittäjälomittajilla teetet lomituspäivät vuonna 2011.

Lomituksen tarve vaihtelee kalenterivuoden aikana suuresti. Tarpeen suuri vaihtelu vaikeuttaa lomituksen toteutumista kaikille halukaille varsinkin ruuhkahuippuina kuten koulujen loma-aikoina ja kesällä.

Kaikki vastanneet paikallisyksiköt, paitsi Haapavesi ja osittain Kalajoki, olisivat halukkaita käyttämään yrittäjälomittajien palveluja, jos niitä olisi tarjolla. Kalajoella tarvetta olisi ajoittain.

Kaikkien vastanneiden paikallisyksiköiden tarve olisi etupäässä kausiluontoista ja suuntautuisi lähinnä lypsykarjatalouteen. Yhden vastaajan mukaan tarve yrittäjälomittajien palvelujen käyttöön saattaa vaihdella päivittäin.

Usein yrittäjälomittajia tarvittaisiin turvaamaan lomituspalveluja äkillisissä ruuhkatilanteissa.

OPPILAITOKSILLE, jotka järjestävät luonnonvara-alan koulutusta Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa, lähetettiin lyhyt kysely yrittäjälomittajuudesta. Kyselyn saivat niin peruskoulutusta, am-

mattikorkeakoulutusta kuin aikuiskoulutustakin järjestävät kuusi oppilaitosta, joista neljä vastasi kyselyyn.

Kolme oppilaitosta neljästä ilmoitti, ettei heillä ole opetusohjelmassaan yrittäjälomittajuudesta kertovaa osiota. Raahen ammatillisella aikuiskoulutuskeskuksella on oma verkkokurssi yrittäjälomittajille tai yrittäjälomittajiksi aikoville.

Suurin osa kouluista valmistuneista ei tunne yrittäjälomittajuutta siinä määrin, että voisi ajatella yrittäjälomittajuutta tulevana ammattina.

LOMITUKSEN tarve vaihtelee kalenterivuoden aikana suuresti. Tarpeen suuri vaihtelu vaikeuttaa lomituksen toteutumista kaikille halukaille varsinkin ruuhkahuippuina kuten koulujen loma-aikoina ja kesällä.

Kyselyjen perusteella yrittäjälomittajille on tarvetta. Alueella jää toteutumatta paikallisyksiköiden arvioiden mukaan noin 2 500 lomituspäivää vuodessa. Nämä toteutumattomat lomituspäivät vastaavat yli 10 vakinaisessa palvelussuhteessa olevan työntekijän työpanosta. Varsinkin toteutumattomat sijaisapupäivät vaarantavat maatalousyrittäjien karjanhoidon jatkuvuutta.

Kyselyn perusteella MTK-Pohjois-Suomen alueella on tarvetta kehittää yrittäjälomittajuutta. Yli 20 prosenttia kyselyyn vastanneista ilmoitti olevansa halukas tuottamaan lomituspalveluja yrittäjälomittajana, mikäli oman tilan tuotanto sen sallii.

Yrittäjälomittajuuden kehittäminen olisi luontevaa liittää osaksi nyt toimivia hankkeita, jotta tulevaisuudessa tarve ja tarjonta saadaan entistä paremmin kohtaamaan lomituspalveluissa.

Riitta Mustola toimii lomituspalvelupäällikkönä Reisjärven kunnassa.

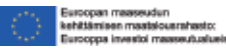

Maaseutuyrittäjä työnantajana -koulutus
Kajaani ma 26.11. Kainuun Ammattikorkeakoulu, Taito 2, Ketunpolku 4
Pudasjärvi ti 27.11. Nokipannu, Puolantatie 1148
Raahe ke 28.11. Merikadun koulu, Merikatu 3
Koulutukset päivittäin klo 9-15.30
Ilmoittautumiset ma 12.11. mennessä.

Monitloyrittäjyys-seminaari
Kajaani ma 10.12. Kaupunginkirjasto, Seminaarinkatu 15
Muhos ti 11.12. Koivu ja Tähti -kulttuurikeskus, Muhosie 2
Tilaisuudet klo 8.30-15.00
Ilmoittautumiset ma 26.11. mennessä.

Ilmoittautumiset: MTK-Pohjois-Suomi, Anita Mäkipelto, puh. 0400 218 720, anita.makipello@mtk.fi
Tarkemmat ohjelmat: www.kainuu.fi/maaseutuelinkeino
www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi

Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke - Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu

Auktorisoidut kiinteistöarvioijat Tie- ja lunastuskorvausarvioinnit OULU
AKA Vesa Hakola 020 7411 064
vesa.hakola@arviointikeskus.fi

Ympäristöoikeuteen ja maatilojen lakiasioihin erikoistuneet lakimiehet SEINÄJOKI
VT Lauri Pakka 020 7411 066
lauri.pakka@arviointikeskus.fi

Ruokaa omasta maasta -tunnus

MTK:n jäsen saa käyttöoikeuden Ruokaa omasta maasta -tunnukseen jäsenetuhintaan 84 euroa vuodessa. Normaalisti vain Ruokatiedon jäsenet voivat käyttää merkkiä.

Tunnuksen käyttöoikeutta haetaan Ruokatieto Yhdistys ry:ltä.

Lisätietoa: www.ruokatieto.fi

RAISIOAGRO UUDEN SUKUPOLVEN MAATALOUSKAUPPA

Uudessa Raisioagrossa ruokinnan ja kasvinviljelyn ammattitaito yhdistyy laajaan valikoimaan korkeatasoisia rehuja sekä muita tuotantopanoksia ja -tarvikkeita.

Raisioagro on uusi, entistä monipuolisempi, tuttu ja luotettava kumppani.

RAISIO agro

www.raisioagro.com shop.raisioagro.com

ON AIKA TILATA INVESTOINTISUUNNITELMAT

Maveplan Oy

Rakennussuunnittelu

Hyvärinen Ari, puh. 040 502 6276

Salaojitus

Haataja Ari, puh. 0400 289 850

Veikko Karioja, puh. 0400 790 066

Oulun toimisto

Kiilakiventie 10, 90250 Oulu

Puh. (08) 534 9400

OTA YHTEYTTÄ,
niin kerromme
lisää!

Pohjustamme unelmia

www.maveplan.fi

Vihreä kasvu maalta
tuo menestystä kuntiin
Äänestä
kuntavaaleissa!

RUUKKI

**Ruukin maanparannus-
aineet ovat nyt lyhyesti**

Ruukki Beston™

- parasta kalkitukseen.

Varmista uusi kasvukausi ja valitse viljavuustutkimuksen mukaan oikea kalkitusaine. Ruukki Beston™ -maanparannusaineet ovat edullisia ympäri vuoden. Hyvin hoidettu maa tuottaa huippusatoa. Tavoiteltava pH-arvo on 6,5...7 ja oikea kalsium-/magnesium-suhde.

Tilaa pelloillesi tavallista parempi Ruukki Beston™ -maanparannusaine silloin, kun sinulle parhaiten sopii. Varmistat vahvan sadon.

Kalkituslaskuri:
www.ruukki.fi/maatalous

Kysy kalkitustarjous kauppiaaltsi.

50
1962-2012

Pohjolan Maito

pohjoisen valkeaa taikaa

Valmistettu Suomessa

Tasapainoinen ja riittävä nurmen lannoitus on tuottava sijoitus. Ainoana lannoitevalmistajana olemme lisänneet tuotteisiimme seleeniä jo yli 25 vuoden ajan, karjan ja ihmisten terveydeksi. Yara valmistaa lannoitteet Suomessa suomalaisiin oloihin.

Lisätietoja yara.fi ja farmit.net

Viljelijäkokemuksia sekä tärkeää tietoa seleenin tarpeellisuudesta: seleeni.fi

Liikkeellä

MTK-Siikajoen järjestämä Päivä maalla -tapahtuma 22. syyskuuta sai liikkeelle lapsiperheet ja muut maatilien elämänmenosta kiinnostuneet. Outi ja Juho Karinkannan tilalla oli tilaisuus tutustua erilaisiin maatilien koneisiin ja ajoneuvoihin, lemmiin, lampaisiin, possuihin ja hevosiin. Tarjolla oli myös Zetor-ajelua, talutusratsastusta ja polkutraktorinvetokisa. Päivä maalla -tapahtumien tavoitteena on tuoda tu-
tuksi maaseutua ja lähellä tuotettua ruokaa

Missä ruoka kasvaa ja kuka sen kasvattaa...

MTK-Pohjois-Suomen johtokunta ja osa alueen kansanedustajista kokoontuivat elokuussa Ouluun ravintola Rauhalan keskustelemaan ajankohtaisista maatalouspolitiikan aiheista. Yhtenä pääasiana nousi esille huoli viljelijäperheiden jaksamisesta. Edessä Elisa Kumpula ja Tapani Tölli, taustalla Mirja Vehkaperä ja Markku Karjalainen.

Toisen kerran järjestetty Lasten Maatalousnäyttely Kärämäellä oli jälleen yleisömenestys. Kärämäen 4H-yhdistyksen ideoimassa ja toteuttamassa tapahtumassa olivat mukana pitäjän monet seurakunnat ja yhdistykset myyntikojuineen sekä ruoka- ja kahvitelttoineen. Suosittu oli myös MTK-Kärämäen makkaranmyyntipiste.

Kuvat: Sirpa Törmikoski

MTK-Pohjois-Suomen luomuväliokunta järjesti Luomutilapäivän 15. elokuuta Limingassa yhdessä Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinointi ja aktivointihankkeen sekä ProAgria Oulun Ympäristöagro II -hankkeen kanssa. Päivän aikana tilalla vieraili noin 100 henkeä. Tuomikosken tila on erikoistunut ratsastuskoulutoimintaan ja luomusiemenviljelyyn. Lisäksi toimialaan kuuluu maatalouskoneurakointia ja hevosheinän välitystä. Päivän aikana oli myös työnäytöksiä sekä esillä muun muassa kultivaattori ja kesantomurskain.

Luopumistukeen tulossa muutoksia lähiaikoina

MARKKU PULKKINEN

Maatalouden luopumistukeen tulee vuoden 2013 alussa muutos, mikä estää tuen saamisen, jos tilan pellot myydään lisämaaksi toiselle viljelijälle. Vuoden 2014 alussa luopumistuella pääsyn ikärajat nousevat. Sukupolvenvaihdosta tai muulla tavoin tilasta luopumista suunnittelevien kannattaa perehtyä asiaan tarkkaan.

Suomen hallitus antoi syyskuussa eduskunnalle esityksen, jossa esitetään muutoksia voimassa olevaan luopumistukijärjestelmään. Esi-
tetyt muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan kaksivaiheisesti.
Ensimmäiset muutokset tulisivat voimaan vuoden 2013 alusta ja luopujan ikäraja koskeva muutos vuoden 2014 alusta. Nykyinen luopumistukijärjestelmä tulevine muutoksineen on voimassa 31.12.2014 asti.
Tässä vaiheessa kyseessä on hallituksen esitys lainmuutokseksi. Sen lopullinen sisältö varmistuu myöhemmin syksyllä eduskunnan vahvistettua lain. Lakimuutoksen etenemistä ja vahvistamista voi seurata esimerkiksi Melan internetisivujen kautta.

Lisämaaluovutus loppuu vuonna 2013

Viljelijä voi vielä tämän vuoden ajan saada luopumistuen myymällä tilansa pellot lisämaaksi toiselle viljelijälle. Vuoden 2013 alusta tämä mahdollisuus ehdotetaan poistettavaksi.
Luopumistukea on mahdollista saada lisämaaluovutuksen perusteella, jos hakemus on jätetty Melaan, Melan asiamiehelle tai kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselle viimeistään 31.12.2012.

Luovutettaessa tilan pellot lisämaaksi lähisukulaiselle ikäraja on 56 vuotta. Luovutettaessa pellot vieraalle edellytetään luopujalta 60 vuoden ikää.
Koska luopumistukea voi hakea jo vuotta ennen varsinaisen iän täyttymistä, voivat luopumistukea tänä vuonna hakea 55 tai 59 vuotta täyttäneet luovutuksensaajan sukulaisuudesta riippuen.
Lisämaapellon ostajan oltava alle 50-vuotias lähialueen viljelijä ja hänellä on oltava voimassa pakollinen Myel-vakuutus.

Tilan elinkelpoisuusvaatimus kiristyy

Sukupolvenvaihdoksella luovutettavan maatilalla tulee olla taloudellisesti elinkelpoinen. Vuoden 2013 alusta luovutuksensaajalle muodostuvan maatilalla yrittäjätulovaatimus nousee lakiesityk-

sen mukaan 15 000 euroon vuodessa ja vähimmäispoistojen määrä 5 000 euroon vuodessa luopumista seuraavien viiden vuoden ajan. Yrittäjätulovaatimus on täyttyvä kutakin luovutuksensaajaa tai luovutuksensaajaparis-kuntaa kohden.
Elinkelpoisuusvaatimuksen kiristessäkin kannattaa muistaa, että luopumistuessa yrittäjätulovaatimusta laskettaessa otetaan huomioon maatalouden tulojen lisäksi myös metsätalouden tulot ja tilalla tai tilalta käsin tapahtuvan liittänoikeuden tulot. Muilta osin luovutuksensaajan ehtoihin ei ole esitetty muutoksia.

Sukupolvenvaihdos lähisukulaiselle ja ikärajat

Vielä vuonna 2013 sukupolvenvaihdoksessa luopumistuen voi saada jo 56-vuotiaana, jos luovutuksensaaja on luopujan lähisukulaisten. Jos maatala luovutetaan sukupolvenvaihdoksella vieraalle, vaaditaan luopujalta vähintään 60 vuoden ikää. Luopumistukea hakevan on aina oltava alle 63-vuotias.
Vuoden 2014 alusta alkaen luopujan alaikäraja ehdotetaan nostettavaksi 59 vuoteen, kun maatala luovutetaan lähisukulaiselle. Ikärajan nosto koskisi niitä luopumistukihakemuksia, jotka tehdään 1.1.2014 jälkeen. Vieraalle luovutettaessa ikärajaan ei esitetä muutosta.
Nyt voimassa olevan lain mukaan

luopumistukea voi hakea vuotta ennen varsinaisen luopumisiän täyttymistä. Hallituksen esityksen mukaan vuoden 2013 alusta luopumistukea voi hakea jo kahta vuotta ennen varsinaisen iän täyttymistä.
Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että luovutettaessa tila sukupolvenvaihdoksella lähisukulaiselle luopumistukea voisi vuonna 2013 hakea sen jälkeen, kun luopuja on täyttänyt 54 vuotta. Näin ollen vuonna 2013 luopijat, jotka ovat syntyneet 1959 ja aikaisemmin, voisivat hakea luopumistukea. Luopumistuen maksu alkaa, kun lopullinen tilakauppa on tehty, 56 vuoden ikärajavaatimus täyttyy ja ansiot jäävät alle ansiotulorajan.
Sukupolvenvaihdoksissa, joissa luovutuksensaaja ei ole luopujan lähisukulaisten, hakemuksen voivat vuonna 2013 tehdä 58 vuotta täyttäneet luopijat eli vuonna 1955 ja sitä ennen syntyneet.
Hallituksen esitykseen on sisällytetty lähisukulaisten välisiä sukupolvenvaihdoksia koskeva suoja säännös. Sen mukaan ne, jotka ovat saavuttaneet vuonna 2013 luopumistukeen oikeuttavan iän, voisivat hakea tukea ja toteuttaa sukupolvenvaihdoksen vielä vuonna 2014 nykyisin ikärajäsäätönsä. Käytännössä vuonna 1957 ja tätä ennen syntyneet luopijat saivat tuen 56 vuoden iässä.
Suoja säännös turvaa myös uinuvaa luopumistukea hakevia, jotka luopuvat yhdessä varsinaisen luopujan kans-

sa sekä leskiä ja täyttä Myel-työkyvyttömyyseläkettä saavia puolisoita.
Lisämaaluovutus lähisukulaiselle
Sukupolvenvaihdoksen kaltaiseksi luopumiseksi katsottaisiin myös maatilalla kaikkien peltöjen luovutus lähisukulaiselle, joka on jo aloittanut tilanpidon aikaisemmin hankkimallaan tilalla ja hänelle on siinä vaiheessa myönnetty nuorten viljelijöiden aloittamistuki.
Tällöin luovutuksensaajan tulee olla alle 50-vuotias lähialueen viljelijä, jolla on entuudestaan pakollinen Myel-vakuutus.
Luopumistukea haetaan aina etukäteen
Luopumistuesta haetaan aina etukäteispäätös luonnosluovutuskirjan perusteella. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) antama etukäteispäätös on voimassa 12 kuukautta, minä aikana lopullinen luopuminen tulee toteuttaa, kuitenkin viimeistään 31.12.2014. Luopumistuen maksu alkaa aikaisin-taan tuen alaikärajan täytyttyä.
*Lisätietoa luopumistuesta:
www.mela.fi/elaketurva/luopumistuki
Melan asiakaspalvelu,
puh. 029 435 2650*

MAAN PARHAISTA ANTIMISTA

Varmista oikeat tuotteet robottiruokintaan:

Maito-Tähti 220

Korkeatuottoisen lypsytarjan täysrehu, joka sisältää hitaammin hajoavaa rypsi-alkausta. Tasainen mikrobivalkuaisen tuotanto lisää maitotuotosta.

Maito-Tähti 210 Robotti

Elävää hiivaa sisältävä maittava houkutus-rehu lypsyröbotille. Tuote tehostaa kiertoa pitämällä pötsin ja sorkat kunnossa. Maito-Tähti 210 Robotti sisältää runsaasti sulavia kuituja, lisättyä biotiinia ja korotetun määrän E-vitamiinia.

Kysy lisää myös muista robottiruokintaan sopivista Kinnusen Tähti-rehuista!

KINNUSEN
TÄHTI
REHUT
★★★

Murrontie 2
91600 Utajärvi
p. 08 514 4700
www.kinnusenmylly.fi

Myynti: maatalouskaupat

Onko kenties maatilan sukupolvenvaihdos suunnitteilla?

Nyt saat kaikki tärkeät pankki- ja vakuutuspalvelut edullisesti samassa paketissa. Oulun OP:ssa tuemme omalta osaltamme nuoren viljelijän alkutaivalta ja siksi paketoimme keskeiset pankki- ja vakuutuspalvelumme helpoksi ja selkeäksi kokonaisuudeksi, **Maatilan SPV-paketiksi**.

Maatilan SPV-paketti pitää sisällään:

- tilakaupan Turvallisen lainan, johon kuuluvat lainan takaisinmaksuturva ja korkosuojaus koron nousujen varalle.
- maatilan maksuliikepalvelut sekä vakuutusturva maatilan ja yrittäjän omaksi turvaksi.

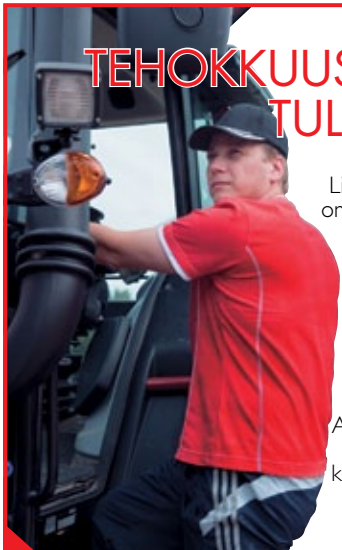
Samalla voit päivittää monet muut edut yrityksen alkutaipaleelle. Kysy lisää Maatilan SPV-paketista! Yhteyshenkilösi Oulun OP:ssa on **Matti Tyhtilä**. Hänet tavoitat numerosta **010 2535 316**.

Puhelut 010-numeroihin maksavat lankapuhelimesta 0,0828 €/puhelu +0,0595 €/min ja matkapuhelimesta 0,0828 €/puhelu +0,1704 €/min.

Yhdessä hyvä tulee.

Oulun OP

TEHOKKUUS TURVAA TULEVAISUUDEN

Lihantuottajan paras turva on omassa käsissä oleva kustannus-tehokas teollisuus.

Atria on Lihakunnan tuottajien tulevaisuuden tae.

Atrian huippunykyaikainen nautateurastamo valmistuu vuoden 2013 alkupuolella. Atria on naudanteurastuksen ykkönen Suomessa ja kotimaiseen lihaan sitoutunut varma markkinakanava.

Lihakunta

tarjoaa jäsenilleen monia rahanarvoisia etuja. Lisänä Atria-ketjun vahvuudet: A-Rehu tarjoaa edulliset ja tuottavat rehuratkaisut. A-Kauppa toimii netissä kellon ympäri. AtriaNauta ja AtriaSika ovat tuottajan vahva kumppani arjen työssä.

Lisätietoa puh. 020 472 7111
www.atrianauta.fi, www.atriasika.fi,
www.a-rehu.fi, www.lihakunta.fi

Suomalaista ruokaa, kiitos.

Suomalainen ruoka on maukasta, turvallista ja puhdasta.

MTK-Pohjois-Suomi on myös Facebookissa!

MTK-yhdistysten syyskokoukset 2012

Merijärvi	ti 30.10. klo 10	Merijärven seurakuntatalo (MP, MK, ST)
Oulainen	ti 30.10. klo 19	Törmänhovi (ST)
Siikajoki	ti 30.10. klo 19	Törmälän Matkailumaatila (MP)
Vaala	ti 30.10. klo 19	Ruununhelmi, Säräisniemi (MK)
Haapavesi	ke 31.10. klo 10	Haapaveden ammattiopisto, Palvelu- ja luonto-osasto (ST)
Puolanka	ke 31.10. klo 10	Kuikan tila, Somerentie 200 (MK)
Vuolijoki	ke 31.10. klo 19	Onnelan Matkailumaatila (MK)
Oulunseutu	ke 31.10. klo 19	Neste Maikkula (MP)
Nivala	to 1.11. klo 10	Sapuska (ST)
Hyrnsalmi	to 1.11. klo 10	Hyrnsalmen valtuustosali (MK)
Vihanti	to 1.11. klo 10	Alpua, Meijerin Pirtti (JA)
Lumijoki	to 1.11. klo 19	Lumijoen nuorisoseura (MP)
Rantsila, Kestilä,		
Piippola, Pulkkilä	ma 5.11. klo 10	Maatilamatkailu Rosenberg, Rantsila (MP)
Raahenseutu	ma 5.11. klo 19	Raahen Hovi (ST)
Pyhäjoki	ma 5.11. klo 10	Pyhäjoen Osuuspankki (LM)
Pudasjärvi	ti 6.11. klo 10	Liepeen Pappila (MK)
Pyhäjärvi	ti 6.11. klo 10	Hotelli Pyhäsalmi (ST)
Kuusamo	ti 6.11. klo 10	LähiTapiola, Kittantie 20 (MP)
Ylikiiminki, Kiiminki	ti 6.11. klo 19	Ylikiimingin asukastupa (MK)
Ruukki	ti 6.11. klo 19	Ruukin Osuuspankki TT)
Iinseutu	ke 7.11. klo 10	Yli-Olhavan Maamiesseuran talo (MK)
Sotkamo	ke 7.11. klo 10	Vuokatinhovi (MP)
Taivalkoski	ke 7.11. klo 10	Taivalkosken kunnantalo, valtuustosali (ST)
Suomussalmi	to 8.11. klo 10	Kultainen Kukko, Suomussalmi (ST)
Ristijärvi	to 8.11. klo 10	Ristijärven Pirtti (MP)
Pyhäntä	to 8.11. klo 19	Tavastkengän koulu (MP)
Kajaani	to 8.11. klo 10	Hotelli Valjus (MK)
Haapajärvi	ma 12.11. klo 19	HAI, maatalouden yksikkö (EI)
Tyrnävä, Temmes,		
Liminka, Ala-Temmes	ma 12.11. klo 19	Hannuksen Piilopirtti, Tyrnävä (HP, UH)
Hailuoto	ti 13.11. klo 10	Hailuodon Osuuspankin kokoustilat (MP)
Paltamo	ti 13.11. klo 10	Kainuun Opisto, Mieslahti (MK)
Kärsämäki	ti 13.11. klo 10	Frosteruksen koulu, auditorio (ST)
Haukipudas	ti 13.11. klo 19	Jatuli, yläkerran kokoushuone (MP)
Kuhmo	ke 14.11. klo 10	Kuhmon valtuustosali Koski (MK)
Utajärvi	ke 14.11. klo 10	Merilän Kartano (MP)
- sääntöjen 11. § muutos, 1. käsittely		
Muhos	su 25.11. klo 12	Muhoksen seurakuntatalo (HP, MP)

Lyhenteet: MK (Markku Karjalainen), MP (Matti Perälä), ST (Sirpa Törmikoski), JA (Jari Ahlholm), UH (Urpo Heikkinen), EI (Eero Isomaa), LM (Liisa Myllylä), HP (Harri Peltola), TT (Tuomo Tamminen)

Olemme siellä missä asiakkaatkin

Mitä paremmin tunnemme asiakkaamme, sitä paremmin osaamme auttaa heitä. LähiTapiola tarjoaa nimensä mukaisesti paikallista ja henkilökohtaista vakuutuspalvelua.

Oman paikkakunnan tutun vakuutusasiantuntijan luokse on aina helpompi poiketa.

www.lahitapiola.fi

LÄHITAPIOLA
VAKUUTUKSET • PANKKI • SIJOITUKSET

Puolueetonta, kiinteistökohtaista ja maksutonta

JÄTEVESINEUVONTAA

Jos jätevesijärjestelmän riittävyys ja muut jätevesien käsittelyyn liittyvät asiat askarruttavat, kutsu paikalle jätevesineuvoja! Maksuttoman käynnin aikana haetaan eri kysymyksiin paras mahdollinen kiinteistökohtainen ratkaisu.

Lisätiedot ja neuvojakäyntien varaukset:
projektipäällikkö Merja Talvitie
puh. 045 657 8611, merja.talvitie@proagria.fi.

Tarjolla myös netti- ja puhelinneuvontaa
puh. 045 657 8611, www.proagriaoulu.fi/jatevesi

Jätevesihanketta 2012 Pohjois-Pohjanmaalla rahoittaa ympäristöministeriö sekä toteuttavat ProAgria Oulu ja Oulun Maa- ja kotitalousnaiset.

www.proagriaoulu.fi

Metsä

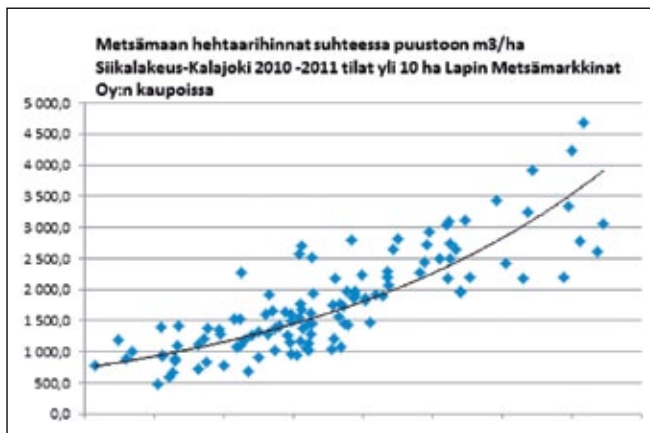
Lapin Metsämarkkinat Oy LKV nousi uudelle tuhatluvulle

Lapin Metsämarkkinat Oy LKV:n tuhanes kauppa tehtiin 24. elokuuta Puolangan Väyrylän kylässä.

Kaupan teki LKV Mti Juhani Heikkinen yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Länsi-Kainuun kanssa. Vanhan Oulun läänin puolella yhtiö toimi aputoiminimellä Pohjois-Suomen Metsämarkkinat LKV.

Metsämarkkinoiden kautta tehtiin viime vuonna ennätyselliset 189 tilakauppaa. Metsäkiinteistökauppa on jatkunut vanhan Oulun läänin alueella vilkkaana ja myös Lapissa kauppa vilkastui kesän kynnyksellä hiljaisen alkuvuoden jälkeen.

Hehtaarihinta vaihtelee 200:sta 5 000 euroon. Puustoisien tilan hehtaarihinta on moninkertainen taimikkovaltaiseen verrattuna. Pohjois-Suomen Metsämarkkinat LKV on kehittänyt toteutuneiden kauppojen käyttöä metsätilan markkina-arvon määrittämisessä.

Toteutuneet hinnat määrittämisperusteena

Metsänarvon määrittämisessä käytetään perinteisesti niin sanottua summa-arvomenetelmää, joka ei kuitenkaan huomioi toteutuneita kauppia. Vapailla markkinoilla muodotuvan hinnan määrittämisessä pelkkä tila-arvio ei enää riitä.

Runsas kauppahinta-aineisto antaa alueen metsänhoitoyhdistyksille ja Metsämarkkinat Oy:lle Pohjois-Suomen kattavimman aineiston metsätilojen markkinahinnan määrittämiseen.

Hehtaarin hinta riippuu eni-

ten puuston määrästä. Sen selvittäminen alkaa aina yhteydenotosta metsänhoitoyhdistykseen ja maastossa tehdystä tila-arvioinnista.

Kaikista Lapin Metsämarkkinat Oy:n ja Pohjois-Suomen Metsämarkkinat LKV:n kautta myydyistä tiloista löytyvät puustotiedot. Myyntiin tulevien tilojen arvonmäärittämisessä voidaan hakea vertailukohtaa alueella puustoltaan vastaavien tilojen toteutuneista kauppahinnoista.

Jokainen kauppa on yksilöllinen. Vuosina 2010-2011 toteutuneissa kaupoissa markkina-hinta suhteessa tila-arvioon oli

alimmillaan -17 prosenttia ja korkeimmillaan +102 prosenttia. Keskiarvo oli Oulun seudulta Koillismaan alueelle +21 prosenttia ja Oulun eteläpuolella +30 prosenttia.

Ammattilaisten käyttö lisääntyy

- Myyjät ja ostajat arvostavat välittäjän metsäosaamista.
- Metsäkiinteistökaupan verotus vaatii erityisosaamista.
- Aina ei suvusta löydy metsätiloudesta kiinnostuneita.
- Rahojen oikeudenmukainen jako helpompaa kuin kiinteän omaisuuden.
- Myyjäpuolella uskalletaan hakea todellista markkinahintaa.
- Myynnin helpous – lisäarvoa välityspalkkiosta huolimatta.
- Halutaan vapauttaa pääomia muihin rahantarpeisiin.
- Laadukkaan sopimusjuridikan- ja maksutapahtuman varmentaminen.

Lisätiedot: LKV Mti, vastaava hoitaja Ulla Käkelä, puh. 040 735 1360; LKV Mti Juhani Heikkinen, puh. 0400 287 288.

ERÄPAIKAT, METSÄTILAT, TONTIT

YLI 1000 KAUPAN KOKEMUKSELLA!

Välittäjiemme yhteystiedot sekä kaikki kohteemme netissä, osoitteessa:

metsatilat.fi
kattavin markkinapaikka

Lapin Metsämarkkinat Oy LKV
Pohjois-Suomen Metsämarkkinat

METSÄAMMATTILAISILTA TURVALLISUUTTA TILAKAUPPAAN

PUUKAUPPAA JA METSÄPALVELUJA.

Metsänomistaja, neuvontaa ja lisätietoja palveluistamme saat soittamalla Metsäsoitto-numeroon 010 7770 ark. 8-16.

METSÄLITTO-KONSERNI ON NYT METSÄ GROUP. TUTUSTU MEIHIN SOITTEESSA WWW.METSAGROUP.FI

Metsä

Suuren suosion saavuttaneet

ARITERM LÄMPÖKESKUKSET

Kotimainen hake ja turve ovat tänä päivänä selkeästi edullisimmat energianlähteet!

Soita ja kysy lisää:
Aimo Palovaara, 010-7557 256
aimo.palovaara@lakkapaa.com

LAKKAPÄÄ

Ylitornio | Puh. 010-7557 100
Tornio | Puh. 010-7557 200
Rovaniemi | Puh. 010-7557 400
Oulu | Puh. 010-7557 300

Metsä kutsuu!

Metsäkeskus on valtakunnallinen metsäalan palvelutalo, jolla on vahva alueellinen organisaatio. Haluamme yhdessä asiakkaidemme ja sidosryhmiemme kanssa olla muuttamassa metsän tarjoamia lukuisia mahdollisuuksia uusiksi menestyviksi elinkeinoiksi.

metsäkeskus

Tutustu meihin ja palveluihimme:
www.metsakeskus.fi

Palveleva energiakumppanisi.

Tee nyt sähkösopimus ja hyödynnä edullinen MTK-jäsenhintaa.

Voit tehdä sopimuksen suoraan Pohjois-Suomen MTK:n jäsenetusivulta tai soittaa E.ONin asiakaspalveluun 0800 9 2000.

e-on

NISSAN
SHIFT_

ENEMMÄN TILAA KAIKILLE. VÄHEMMÄN HINTAA MTK:N JÄSENILLE. NISSAN QASHQAI+2

QASHQAI:n isoveljen kyytiin mahtuvat myös pikkuskot, yhteensä jopa seitsemän matkustajaa. Korkean ajoasennon ja maavaran ansiosta tilanne on aina hallussasi, ja ähräkkä crossover-muotoilu kääntää katseet niin kylillä kuin kaupungissakin.

• 7 istuinta tai 550 l tavaratila • Panoraamallasikatko ja tummennetut takalasin • Kattokaiteet ja 17" kevytmetallivanteet • 6 turvatyynyä ja ESP
• ALL MODE 4x4® -nelivetöjärjestelmä
Varusteiden saatavuus vaihtelee eri varustetasoissa.

NISSAN QASHQAI+2
alk. 25 990 €
Autoveroton hinta 19 677,75 €,
autovero 6 312,25 € **-1 000 €**

NISSAN QASHQAI
alk. 23 341 €*
Autoveroton hinta 18 104,64 €,
autovero 5 236,36 € **-1 000 €**

UUSI NISSAN X-TRAIL
alk. 39 920 €
Autoveroton hinta 28 760,31 €,
autovero 11 159,69 € **-1 000 €**

UUSI NISSAN NAVARA
alk. 35 999 €
Autoveroton hinta 28 271,21 €,
autovero 7 727,79 € **-1 500 €**

MONIPUOLISET NISSANIT MTK:N JÄSENILLE NYT SEURAAVILLA ALENNUKSILLA:

JUKE	-500 €	QASHQAI+2	-1 000 €	NAVARA	-1 500 €
QASHQAI	-1 000 €	X-TRAIL	-1 000 €	PATHFINDER	-1 500 €

Saat edut näyttämällä MTK:n jäsenkorttia. Jäsenalennukset ovat voimassa 1.10.-31.12.2012 mennessä tehtyihin kauppasopimuksiin. Lue alla olevat ohjeet. *Etu ei koske QASHQAI Select edition -malleja.

TOIMI NÄIN.
1. Käy osoitteessa www.mtk.fi ja tulosta viimeisin voimassa oleva tarjous. 2. Käy valitsemassasi Nissan-jälleenmyyjäliikkeessä. 3. Osta haluamasi Nissan-ajoneuvo. 4. Näytä MTK-jäsenkorttiasi Nissan-jälleenmyyjälle, ennen kuin sovitte toimituksesta. 5. Jälleenmyyjä vähentää ajoneuvon hinnasta etukuponngissa esitellyn hinnan. 6. Alennus lasketaan ostoksen loppusummasta.